

REACTUALIZAREA CUNOȘTIȚELOR

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa a X –a

Număr de ore: 6/8 ore

Competențe derivate:

1. Să definească și să utilizeze termeni de teorie literară.
2. Să recunoască și să corecteze diverse greșeli de scriere și exprimare incorectă
3. Să argumenteze opinii și utilitatea practică a achizițiilor cognitive din cadrul orelor de LLR
4. Să folosească și să aplice în contexte diferite verbele învățării: (a descrie, a ilustra, a analiza, a compara, a argumenta, a sintetiza).
5. Să folosească în scris și în prezentările orale normele de scriere și exprimare corecte.

Tematica orelor de curs:

1. Organizarea clasei: Regulamentul orei de limba și literatura română. Prezentarea parcursului școlar. Fișa de evaluare din anul trecut. Semnarea parteneriatului școlar pentru LLR 2014 – 2015. Subiecte de bacalaureat și bareme de corectare.
2. Formarea grupelor de lucru. Lucru în echipe pentru actualizarea cunoștințelor din anul precedent.
3. Prezentare concluzii: E1, E2. Concluzii generale.
4. Prezentare concluzii E3, E4. Concluzii generale.
5. Prezentare concluzii E5, E6. Concluzii generale.
6. Prezentare concluzii E7, E8. Concluzii generale. (6/8/6)
7. Concluzii. Scheme. Mape de idei. (Turul galeriei)
8. Test inițial.

Metode folosite

1. Ora 7, Concluzii, Turul galeriei
2. Ora 8, Grupa 8: 6/8/6
3. Grupele

Teme de lucru în echipă

1. Teme și motive literare studiate.
2. Termeni de teorie literară.
3. Elementele analizei unei opere literare.
4. Figurile de stil.
5. Normele scrierii corecte.
6. Mapa de idei.

7. Caracterizarea de personaj.
8. Verbele cunoașterii și aplicarea lor în studiul unei opere literare.

GRUPA NR. 1. TEME ȘI MOTIVE LITERARE

Răspundeți următoarelor întrebări, formulând răspunsuri individuale sau colaborând în echipă.

- 1) Construiți, de comun acord în echipa voastră, câte o definiție scurtă și concisă pentru cele două concepte literare: temă literară și motiv literar.
- 2) Realizați individual câte o listă de 10 teme literare și una de 10 de motive literare pe care le cunoașteți. Centralizați listele individuale și realizați două liste comune care să conțină toate soluțiile găsite de fiecare dintre voi.
- 3) Subliniați în listele finale temele și motivele literare pe care le-ați studiat anul trecut indicând în paranteză opera literară (filmul) în care acestea figurau.
- 4) Dintre temele și motivele literare subliniate, alegeți fiecare dintre voi o temă literară și 3 motive literare ale căror semnificații poetice să le prezentați în 20 rânduri (tema literară) și în 30 rânduri (cele trei motive literare alese). Nu alegeți toți aceleași teme și motive literare. Negociați și lucrați individual. Dați prezentării echipei voastre o unitate de conținut.

NOTĂ:

Veți prezenta concluziile voastre în fața clasei în orele următoare. Punctajul pe care îl veți primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

GRUPA NR. 3. ANALIZA UNEI OPERE LITERARE

- 1) Scrieți fiecare dintre voi în caiete **titlul** a 7 opere literare studiate anul trecut și indicați în paranteză autorul lor.
- 2) Subliniați de comun acord titlurile a 5 opere care întrunesc aprecierile voastre că ar fi opere literare cu un conținut artistic și tematic deosebit.
- 3) Interpretați fiecare dintre voi, în 10 rânduri, câte unul dintre aceste titluri, plasându-le în legătură cu tema literară a operelor.
- 4) Realizați o listă scurtă a elementelor pe care le-ați studiat atunci când ați discutat operele literare.
- 5) Repartizați-vă echitabil următoarele sarcini de lucru și prezentați rezultatele muncii voastre în fața clasei.
 - Prezentați în 20 rânduri subiectul unei opere epice/dramatice ca și cum ați fi editor la o mare editură pariziană și ar trebui să realizați o scurtă prezentare a subiectului în așa fel încât această carte să atragă cât mai mulți cititori și cumpărători. (**Subiectul operei**)
 - Prezentați în minim 30 de rânduri modul în care este alcătuit romanul lui M. Eliade, *Romanul adolescentului miop*: părți, capitole, semnificația titlurilor de capitole, prezentarea pe scurt a conținutului capitolelor mai importante, în legătură cu devenirea spirituală a personajului, etc. (**Structura compozițională** a operei literare).
 - Prezentați în 30 rânduri 3-5 motive literare ale unui text liric studiat anul trecut în legătură cu tema literară a operei. (**Structura operei literare - Teme și motive literare**)
 - Caracterizați un personaj dintr-o operă dramatică despre care ați discutat anul școlar trecut. Realizați mai întâi o listă cu cel puțin 5-6 trăsături ale personajului. Fiecare trăsătură va fi ilustrată prin gesturi, împrejurări și cuvinte ale acestuia. (**Caracterizare de personaj**)
 - Prezentați în 15 rânduri tipul de **perspectivă narativă**, tipul de **narator** și trăsăturile acestuia dintr-un roman subiectiv studiat.
 - Alegeți 7 **figuri de stil** dintr-un text liric și comentați-le în 30 de rânduri.

Notă: Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

GRUPA NR. 2. TERMENI DE TEORIE LITERARĂ.

1) Completați următoarele enunțuri:

- Orice **situație de comunicare** implică următoarele elemente structurale:
 - ✓ Un emițător (cel care _____)
 - ✓ Un receptor (cel care _____)
 - ✓ Un cod (este _____)
 - ✓ Un mesaj (este _____)
 - ✓ Un canal (este _____)
- Sensul denotativ al unui cuvânt este _____
- Sensul conotativ al unui cuvânt este _____
- Emițătorul unui text liric se numește _____
- Emițătorul unui text narativ se numește _____
- Într-un text dramatic, prezența vocii auctoriale se face prin _____
- Sensul termenului *diegeză* este _____
- Naratorul intradiegetic este _____
- Naratorul extradiegetic este _____
- Perspectiva narativă este _____
- Perspectiva narativă subiectivă este _____
- Perspectiva narativă obiectivă este _____
- Subiectul operei este _____
- Comentariul operei este _____
- Eseul structurat este _____
- Eseul liber este _____
- Fantasticul este _____

2) Pentru ca o situație de comunicare să existe, trebuie ca toate elementele sale structurale să fie prezente. Indicați în dreptul fiecărei situații descrise, prin da sau nu, dacă este sau nu vorba despre o situație de comunicare. Prezentați oral motivul alegerii voastre.

- Doi oameni, care nu vorbesc aceeași limbă, stabilesc la telefon o oră de întâlnire într-un aeroport.
- Cineva anunță ceva pe o plajă pustie.
- Un profesor vorbește în fața unor elevi dezinteresați care nu urmăresc spusele sale.
- Două persoane vorbesc la telefon, dar unul dintre aparate nu are semnal.
- Câțiva elevi discută în pauză despre situația de comunicare.
- Un elev străin asistă la o oră de limba și literatura română.
- Purtătorul de cuvânt al guvernului citește un comunicat în fața jurnaliștilor.
- Un elev a scris o teză cu un scris ilizibil, cu pete mari de cerneală.
- Într-o conferință, un citat din opera unui autor chinez a fost redat în original. Nimeni dintre participanții din sală nu știa această limbă.
- Într-un autocar, un călător povestește vecinului său vacanța sa petrecută la Paris, dar vecinul său are probleme serioase de auz.
- Cineva vorbește într-o încăpere goală.

3) Negociați și împărțiți echitabil în grupă realizarea următoarelor sarcini de lucru:

- Realizați de mână sau pe computer un tabel cu 3 coloane și minim 5 rânduri în care să precizați comparativ 5 trăsături ale celor trei genuri literare. Informațiile din rândurile tabelului se vor referi la: cine este emițătorul, modalitatea transmiterii mesajului, tipul de limbaj, tipul de perspectivă auctorială, trăsături specifice, etc. Colorați diferit coloanele și prezentați produsul ca un material util pentru sintezele de LLR.
- Realizați un tabel cu 2 coloane și minim 5 rânduri în care să realizați o comparație a principalelor trăsături (diferențe sau asemănări) între tragedie și comedie. Informațiile din rândurile tabelului vor viza: locul și timpul apariției, categoriile estetice implicate, tipul de situații, tipul de conflict, tipul personajelor, tipul deznodământului. Realizați pagina la calculator, colorați diferit cele două coloane și prezentați-o colegilor ca un produs util, demn de a figura în portofoliul personal.
- Redactați un eseu liber pe tema: cum v-ar plăcea să se desfășoare ora de LLR în liceul vostru. Discutați cu ceilalți colegi de generație, culegeți idei pe care să le sintetizați.
- Redactați un eseu structurat pe tema: Prietenie. Respect. Admirație. Discutați în timpul liber cu ceilalți colegi de generație și cu adulții din jurul vostru și sintetizați ideile în funcție de următoarele cerințe: a) specificul fiecărui tip de relație umană: prietenie, respect, admirație. (scurte definiții); b) valorile asociate acestora, c) forme ale acestora în societatea modernă și de consum.

NOTĂ: Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

GRUPA NR. 4. FIGURILE DE STIL

1. Realizați individual o listă de minim 10 figuri de stil cunoscute.
2. Așezați-le în ordine alfabetică.
3. Centralizați figurile de stil într-o listă comună de minim 15 figuri de stil. Repartizați fiecărui membru al echipei un număr egal de figuri de stil pe care fiecare dintre voi va lucra individual.
4. Definiți fiecare, în caietul propriu, figurile de stil repartizate și citați sau construiți enunțuri, în versuri sau în proză, care să conțină cât mai multe exemple ilustrative pentru figurile de stil definite.
5. Realizați un index de prezentare a tuturor figurilor de stil care să cuprindă toate definițiile voastre și exemplele ilustrative (câte minim 5 exemple). Prezentați fiecare în fața clasei același produs comun și demonstrați-i utilitatea într-o reclamă de câteva rânduri care să-i convingă pe colegii voștri că este util în pregătirea gustului artistic, a bacalaureatului și a tezelor. Produsul final poate fi un PPT, un glosar de termeni, o suită de pagini A4 pe care să le expuneți pe un panou comun, etc.

NOTĂ

Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

GRUPA NR. 5. NORMELE SCRIERII CORECTE

1. Identificați individual 10 cazuri de utilizare diferită, în funcție de contextul lingvistic, a unor ortograme.
2. Centralizați într-o listă comună 15 asemenea ortograme. Repartizați fiecărui membru un număr egal de ortograme pentru a fi descrise și ilustrate.
3. Lucrați individual și pentru fiecare ortogramă repartizată prezentați cât mai original, pe o foaie A4, tip vedere, ortograma la care vă referiți, descrierea situațiilor în care se folosește și cel puțin 10 cazuri de utilizare diferită, în enunțuri corecte.
4. Realizați un PPT care să poată fi publicat pe site-ul școlii, să fie trimis unui prieten sau unui coleg de generație. Puteți realiza o planșă de afișat în clasă sau o suită de pagini A4 color, pentru a le expune la afișierul clasei. Dați o unitate de stil materialelor realizate de membrii echipei.
5. Prezentați în fața clasei materialul vostru și prezentați în scurte reclame utilitatea materialului realizat de echipa voastră.

NOTĂ

Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

GRUPA NR. 6. MAPA DE IDEI

1. Fiecare dintre membrii echipei alege unul dintre textele următoare. (Vezi Anexa) Citiți cu atenție textul următor. de mai multe ori dacă este cazul, pentru a-l înțelege.
2. Identifică lista de cuvinte necunoscute. Explică-le cu ajutorul profesorului, al colegilor sau al DEX-ului, al Dicționarului de Neologisme on-line, etc.
3. Precizează tema acestui text.
4. Realizează mapa de idei a acestui text.
5. Prezintă într-un text de minim 20 de rânduri ideile pe care le-ai înțeles, adăugând opiniile tale referitoare la anumite aspecte care ți-au trezit interesul sau te-au provocat.
6. Citește textul redactat în fața clasei.
7. Prezintă oral textul citit într-o sinteză de maxim 2 minute.

NOTĂ: Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

ANEXA

1. „Creangă este atât de realist, încât unele din poveștile lui sunt aproape lipsite de miraculos, iar altele au numai acea specie de miraculos care îngăduie povestitorului să înzestreze pe eroii săi cu însușiri sufletești sau trupești peste măsura omenească. Creațiilor pur fantastice, ca zmeii, le împrumută o viață curat țărănească, îi amestecă cu desăvârșire în mediul vieții de toate zilele din Humulești și-i tratează pe picior de perfectă egalitate.” (G. Ibrăileanu, *Povestirile lui Ion Creangă*, în *Studii literare*, vol. I, București, Editura Minerva, 1979)

!

2. „Întâi, Creangă fixează textul pentru totdeauna, făcând imposibilă o altă ediție improvizată. Totul e așa de meticulos studiat într-o versiune definitivă, încât din acest punct de vedere, basmul a ieșit din circuitul folcloric și a devenit opera lui Creangă. O schimbare cât de mică a construcției dăunează întregului și nu am mai avea de-a face cu un basm de I. Creangă. Evident, culoar locală este, constând mai ales în caractere individuale și manifestări etnografice, în care limbajul are partea sa de originalitate, neglijată în oricare alt basm, curat folcloric. Într-un cuvânt, secretul lui Creangă stă, ca la orice poet cult, în studiul efectelor, în cuvântul rar, în cadența interioară, în fixitate. Dar fixitatea e contrară legii inerente a folclorului.” (G. Călinescu, *Creangă, scriitor universal*, în *Secolul 20*, nr. 12, 1964)
3. „Fără a ieși cu totul din schemele basmului popular, fără a inventa nimic esențial, Creangă re trăiește cu ingenuitate întâmplările povestite. Geniul humuleșteanului este această capacitate extraordinară de a-și lua în serios eroii, de a le retrăi aventurile, de a pune cu voluptate în fiecare propriile aspirații nerostite, slăbiciuni, viții, tulburări și uimiri, adică de a crea viață. El e creatorul unei *comedii umane* tot așa de profunde și de universale în tipicitatea ei precum este cea a lui Sadoveanu. Ideea falsă a unui Creangă satiric a putu veni din neînțelegerea acestei obiectivități fundamentale a operei lui, care e un spectacol magistral.” (Nicolae Manolescu, *Recitind poveștile lui Creangă, Lecturi infidele*, LTP, 1966)
4. ”De fapt, pe mine nu m-au format cărțile, ci lectura. Există o lume a lecturii, în absența căreia cărțile nu înseamnă nimic. Mai întâi a fost, pentru mine, plăcerea cititului, apoi obiceiul cititului, în fine, monomania cititului. Dar toate acestea sunt trepte inferioare ale actului de a citi. Abia când cititul a devenit pentru mine adicție, am început să pătrund filozofia sa, care este lectura. În lumea lecturii nu mai citești cărți, ci trăiești sub enorma lor boltă. Construită din cărți, dar depășindu-le, așa cum o catedrală e mai mult decât pietrele din care e făcută. Depășind cititul către lectură, se poate spune că faci pasul de la zidar la arhitect.” (Mircea Cărtărescu, *Edificiul lecturii*, în *Dan. C. Mihăilescu, Cărțile care ne-au făcut oameni*)
5. „Trebuie să mă cunosc. Trebuie să mă cunosc odată sigur cine sunt și ce vreau. Am amânat mereu lucrul acesta, pentru că îmi era teamă. Mi-era teamă că nu voi izbuti să-mi luminez sufletul sau că lumina ce va aluneca asupra-i să nu mă îndurereze. Eu mi-am închipuit anumite lucruri despre mine însumi. Ce se va întâmpla dacă acestea nu există aieva? Dacă ele nu au fost decât o părere? Ceva mai mult. Eu am încercat să mă supun acestor trăsături pe care le-am socotit părți din sufletul meu. Mi le-am impus și mi le-am însușit. Ce se va întâmpla cu ele, dacă voi ști că nu sunt decât niște veștminte îmbrăcate în silă? Voi putea, oare, să le părăsesc fără să mă copleșescă golurile sufletului meu? (...). Ce căutam eu? Sufletul meu. Unde? Și cum se putea recunoaște adevăratul meu suflet între miile de suflete pe care le purtam în mine?” (Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*, Editura Garamond, București, p. 105)

GRUPA NR. 7. CARACTERIZARE DE PERSONAJE

1. Realizați individual o listă de 15 personaje din opere literare epice sau dramatice studiate.
2. Realizați o listă centralizată de 30 de personaje din opere literare studiate.
3. Negociați și subliniați o listă de 10 personaje care vi se par cele mai interesante.
4. Repartizați câte 2 personaje pentru fiecare membru al echipe.
5. Discutați referitor la caracterizarea personajelor: definiție, tipuri de caracterizare (directă, indirectă), tipuri de personaje (principal, secundar, episodic, plat, rotund).
6. Lucrați individual și realizați o listă de 7 trăsături ale personajelor pe care trebuie să le caracterizați, indicând pentru fiecare împrejurările în care aceste trăsături au fost puse în evidență.
7. Caracterizați fiecare personaj în minim 30 de rânduri, folosind volume sau fișele de lectură de anul trecut.
8. Citiți în clasă, la recomandarea profesorului, una dintre cele două caracterizări.
9. Prezintă în maxim 4 minute cea de-a doua caracterizare redactată acasă.

NOTĂ: Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*

GRUPA NR. 8.

VERBELE CUNOAȘTERII APLICATE ÎN ANALIZA UNUI TEXT LITERAR

1. Scrieți pe pagini A4 distincte verbele cunoașterii: a descrie, a ilustra, a analiza, a compara, a argumenta, a sintetiza.
2. Prezentați pe foile volante sensurile pe care aceste verbe le pot avea în contextul analizei unei opere literare. Exemplu: a descrie – a caracteriza un personaj, a prezenta locul și timpul acțiunii, etc.
3. Fiecare membru al echipei va avea la dispoziție 8-9 minute pentru a scrie pe fiecare pagină minim 6 idei, într-un text coerent, referitor la orice text literar (film vizionat) anul școlar trecut. Va citi ceea ce au scris colegii dinaintea sa, pentru a nu repeta ideile. Afirmările trebuie să fie concentrate, cât mai personale și redactate clar și cu impact pentru a transmite cât mai multă informație, într-un timp relativ scurt.
4. Fiecare membru al echipei va citi în fața clasei ideile dintr-o pagină care ilustrează un singur verb aplicat mai multor opere literare. Va prezenta apoi, în maxim 3 minute ideile citite.

NOTĂ: Punctajul pe care îl vei primi va constitui jumătate din nota acordată pentru evaluarea inițială. Nota finală va figura în fișa ta de evaluare și va fi completată cu rezultatul de la testul: *Ești cool și dacă scrii corect și cu stil!*